G. Drewes

Wanneer heeft Thomas Forrest Lampong Semangka aangedaan?

In: Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde 119 (1963), no: 4, Leiden, 415-416

This PDF-file was downloaded from <http://www.kitlv-journals.nl>

KORTE MEDEDELINGEN

WANNEER HEEFT THOMAS FORREST LAMPONG SEMANGKA AANGEDAAN? In de inleiding tot de door mij in tekst en vertaling uitgegeven *Biografie van een Minangkabausen peperhandelaar in de Lampongs*, in de Verhandelingen van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde, deel 36, 's-Gravenhage 1961, heb ik getracht vast te stellen, wanneer de gebeurtenissen, die door den Maleisen auteur zijn geboekstaafd, moeten hebben plaatsgevonden.

Op grond van de mij toen ter beschikking staande gegevens kwam ik tot de slotsom, dat de schrijver zich had vergist in de datering van het bezoek van Kapitein Thomas Forrest aan de Lampongs, en dat diens komst aldaar niet achttien maanden na de aankomst van de Hollandse wacht, doch reeds in datzelfde jaar 1762 moest worden gesteld, waarschijnlijk na Forrests schipbreuk met de sloep Bonetta (Bonnette in de Nederlandse bronnen) bij Saleier. Ik merkte in dat verband op, dat de jaren 1762-1770 van Forrests leven in het duister lagen.

Die duisternis is opgeklaard, nu dr D. K. Basset in het J.M.B.R.A.S. een gedetailleerd overzicht heeft gegeven van Forrests leven en bedrijf¹. Uit de lectuur van dit artikel is mij thans gebleken, dat het jaar 1762 wél, doch de nadere bepaling: na Forrests schipbreuk enz., niet juist is.

Aan Bassets overzicht zij hier het volgende ontleend.

30 maart 1760. Forrest arriveert voor Fort Marlborough met de *Denham* van de East India Company, als vrije koopman, niet in dienst van de Engelse Compagnie. De volgende dag wordt de *Denham* in brand gestoken; op 3 april 1760 capituleren de Engelsen voor het Franse eskader onder D'Estaing. Als non-combattant spoedig vrijgelaten, gaat Forrest naar Batavia.

¹ Journal of the Malayan Branch Royal Asiatic Society, vol. XXXIV pt. 2, 1961 (verschenen in 1962), blz. 106-122: *Thomas Forrest, an eighteenth century Mariner*.

Tussen

maart 1761 (’t vertrek der Fransen) en *juli 1761* (de terugkeer der Engelsen) keert hij te Benkoelen terug met een lading opium. In *januari 1762* is hij in Noord-Sumatra, veel geld verdienende met de handel in opium. Daarna gaat hij met de Bonetta van Sumatra naar Karang Asem op Bali, naar Basset vermoedt langs de zuidkust van Java.

Op deze tocht heeft hij waarschijnlijk Lampong Semangka aangedaan, vóór zijn schipbreuk bij Saleier derhalve, en in de eerste helft van 1762. Immers, na behouden te Makassar te zijn aangebracht, keerde Forrest via Batavia te Benkoelen terug, alwaar hij op *17 augustus 1762* arriveerde. Ruim een maand later, op *24 september*, vertrok hij naar India als gezagvoerder van de kits *Nancy*, die opgekalefaterd moest worden. Op *10 december 1762* was hij te Malakka, zodat hij *begin 1763* zijn bestemming zal hebben bereikt. Op *21 april 1763* zeilde hij als kapitein van de snauw *Syren* van Bengalen naar Benkoelen terug en arriveerde aldaar de *11de augustus*.

Dit noopt tot een tweede correctie.

In mijn inleiding (bl. 24) nam ik aan, dat de zending van Nachoda Muda naar Fort Marlborough vrij spoedig na de aankomst der Maleiers te Kerui had plaats gevonden, omdat de tekst spreekt van acht dagen na de verzending van de tot den Commandeur gerichte brieven. Het is echter zeer wel mogelijk, dat de brieven niet gelijktijdig zijn verzonden, m.a.w., dat de brief van de Maleiers aan den Commandeur eerst werd geschreven toen diens antwoord op de brief van den Engelsen gezaghebber te Kerui uitbleef. Dan zou de afvaardiging van Nachoda Muda acht dagen na de verzending van de tweede brief hebben plaats gevonden.

Blijkens de Maleise tekst laat de Commandeur van Benkoelen kaptien Forrest roepen om het verhaal van Nachoda Muda, die in opdracht van zijn vader Ki Demang Purwasedana asyl is komen vragen, op zijn juistheid te toetsen. Dit onderhoud kan, zoals boven is gebleken, niet vóór 11 augustus 1763 hebben plaats gehad. Het ziet er dus naar uit, dat er wel enige reden was voor het ongeduld der Maleiers te Kerui, of dat Nachoda Muda te Benkoelen geruime tijd heeft moeten antichambrenen alvorens de Commandeur tot een besluit kwam.

Noordwijk, 25 juni 1963.

G. W. J. DREWES